

Dér Endre

BULGÁRIAI KÉPESLAPOK

(3.) Szófiában rendkívüli nemzetközi nyüzsgés volt a nyáron. A Bolgár Írószövetség külügyi osztálya az idén a világ minden tájáról vendégül látott kisebb-nagyobb fróküldöttségeket. A vendégek fogadására és búcsúztatására rendezett vacsorákon többször volt alkalmunk hosszan elbeszélgetni Stojan Daskalov bolgár regényíróval, a magyarra is lefordított „Az út” neves szerzőjével, — Ludo Zellenka bratislavai humoristával, Max Zimmering drezdai íróval, s a VII-ről hazafelé tartó izraeli frók küldöttségével.

— Lesz-e következménye otthon a VIT-en való részvételnek? — faggattam Daskalov egy magas karsú izraeli költőnőt, aki a hajdani, szépséges Eszter királynét juttatta egyre eszünkbe.

— Az a jövő titka — válaszolta — nálunk otthon az uralkodó körök nem szokták kitüntetni azt, aki a népek barátságának ügyében emel szót.

Nagy dolog pedig a népek barátsága. Iőt tudják ezt a bolgár frók is, ezért készit-

nyaralóhelyére, s a felszabadulásuk évfordulóját ünneplő hegyi pásztorok, favágók gyűlésében próbálgattuk a viharzó bolgár férfitanúk lépéseit.

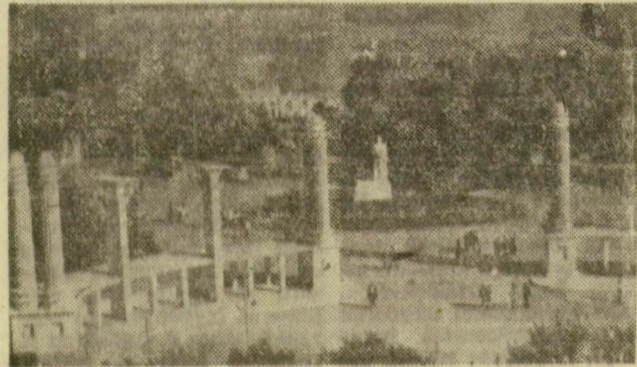
Nagyon szépek a havasok, — ám a tengerrel mégsem versenyezhet semmiféle hegyi táj. A tenger, ez a monoton mormolással altató, szárazú, hol ibolyaszínben tündöklő, hol haragoszöld hullámokkal csapkodó, hol szelid s alvó óriás-ként elterülő, titokzatos, végtelen víz — mindennél emlékezetesebb! Lefesteni nem lehet. — a legavatottabb művész esetje is gicscset sikertelenít róla —, leírni nem lehet — a legszebb szavú költő lantja is cingár cincogás ezertűző szépségéhez, félelmetes erejéhez viszonyítva...

Persze, a legszebb földi táj is csak úgy ér valamit, ha szívbéli társak körében gyönyörködhet szépségében az ember. Jöttek a várnai

tettek túl a vendéglátó bolgárokon.

A magyarokat különösen kedvelik. Irodalmunk klasszikusai közül a legfényesebb neveket íol ismerik (noha, sajna, Adv és József Attila költeményei kiábrándító fordításban láttak náluk napvilágot), s népünk történelmének sorsdöntő eseményeivel is tisztában vannak. Sokat emlegetik — s nem frázisként — a történelmi sorsközösséget. Am a történelmi vonatkozásokon felül és túl is — valami meglepő, áratlan, ragaszkodó szeretettel szeretnek benünk. Ahol csak megfordultunk Berdával, a kedves-ségnek, figyelmességnek oly természetes, szívből jövő gesztusaival halmoztak el, amilyent soha, sehol nem tapasztaltunk. S a fiatalaságuk! Sokkal, sokkal természetesebbek, optimistábbak, étetszeretőbbek, tisztábbak, s fiatalosabbak a mi, oly gyvakran cinikus, s olykor érthetetlenül besavanyodott fiainknál, lányainknál. — Egy alkalommal tolmácsunk, Csavdár Dobrev dramaturg négy szófiái lányismerősével akadt össze a tengerparton — a postaügyi minisztérium tisztviselői valamennyien. Mellénk ültette őket Csavdár az aranyparti fővényen — mondván, hogy ne lógassuk az orrunkat öreg Berdával, hanem fiatalodjunk valamelyest. Szó, ami szó: lányoknak sem voltak utolsóik — hanem emberként is tettek nagyot. Olyannyira, hogy verset is fabrikáltam hevenyében a találkozásról. Amolyan szabadverset csulópán, patetikusat és döcögőset — bocsássanak meg érte a költők. Mégis ideiktatom sorait, mert akkor igaznak éreztem minden betűjét:

Sétány a várnai kikötőnél

gették elé oly önzetlen gondossággal a különféle nemzetiségű frók találkozóit.

Arra is volt gondoljuk, hogy hegyek regényes tájain, s tengerük fényben szikrázó partján kinihenhessék magukat az író-vendégek. Mi Berdával a partizán-balladákban jól ismert Vitosza csúcsain és a két esztendőre alkotott rilai mesterséges tó partján is jócskán barangolhattunk. (Az Iszker nevű hegyi folyót duzzasztották fel csaknem Balaton-méretű tóvá a Rila-hegység völgyében, tetemes villamosenergiát és remek üdülőhelyeket nverte ezzel a munkával.) A Rila oldalában, túlévelű fenyvesbe rejtözve lélünk rá Borovecra, a bolgár cárok egykori

tengerpartra, a nyolc hónap alatt épített fejedelmi szállodákba — a világ minden részéből, sokféle népek, Hanem kedvességben, előző-kemységben, lelki gazdagságban — úgy éreztük — nem

A könnyes-édes, drága ifjúságot
idézte vénülő szívembe Várna táján
négy csivitelve futó kicsi lány.
Malvina s Paulina a habokkal játszott,
Marija s Rattika a part homokán
négy kicsi kagylót emelt elébem,
hadd rejtsen el — úgymond — zord téli napokra,
ha szél foga csattog a part homokán.
— O, pille-ibbenésű, csepp kezetek melegét
megőrzöm, lányok, s a Tisza partján
fülemhez emelve a négy kicsi kagylót,
hosszan hallgatom majd, mi zenél belőle
a messzi tenger végtelen hárangja,
s a könnyes-édes, drága ifjúság.

(Folytatjuk)

I. HÁSK SVEJK

(105) — Nélünk, lajtnant úr, kérem. Tessék megnézni, kicsoda szírja van.
— Dub hadnagy megint elment, s közben azt morogta:
— Filippinél találkozunk.
— Mit mondott? — kérdezte Svejktől Jurajda.

— Semmi, csak randevút adtnak egymásnak valahol Filippinél. Ezek az előkelő urak rendszerint buzeránsok szoktak lenni.

Az okkultista szakács kijelentette, hogy eszupán az esztétiká homoszeksztuálisok, ami közvetlenül az esztétika lényegéből fakad.

Vanek számvívó őrmester aztán arról mesélt, hogy a spanyol holostorokban a pedagógusok meg szokták erőszakolni a gyerekeket.

S mialatt a víz forni kezdett a gyorsforralón, Svejk említett tett arról, hogy egyszer egy novelőre rábízták valami elhagyott bécsi gyerekeket telepét, és ez a nevelő megerőszkolta az egész telepét.

— Ez bizony nagy szenvedély, de a legrosszabb, ha nőkre jön rá. Prágában, a kétkerületben, évekket ezeltőt volt két elhagyott nő, el voltak válvá, mert ringyók voltak, valami Mourková meg Sousková, és ezek egyszer, amikor Roztoky felé a fasorban virágoztak a cserecsnyeják, megfogtak ott este egy százéves öreg impotens verklést és bevonszolták a roztokyi ligetbe és megerőszkolták. Hogy mi mindent műveltek ott vele! Azamit professzor úr, aki Ziskovban lakik, éppen ott végzett ásatásokat, olyan strokek kerestek, amiben szigorított esonívások vannak és egy párat ki is vett, ezek a nők pedig egy ilyen kiásott sírba cipelték azt a verklést és ottfogták és erőszakolták. Azamit professzor másnap odament és látja, hogy valami fekszik a sírban. Nagyon meg-

örült, de csak az az elgyötört, megkínzott verklis volt, akit ezek az elvált nők otthagytak. Csupa sadarabok voltak körülötte. Aztán ez a verklis öt napra rá meghalt, és ezek a döggök még olyan szemtelenekek voltak, hogy elmentek a temetésére. Ez már perverzitás.

— Megsózta? — fordult most Svejk Balounhoz, aki felhasználva az alkalmat, míg a többiek egyöntetű érdeklődéssel figyeltek Svejk elbeszélésére, a hátszékjába dugott valamit. — Mutasd, mit csinálsz te ott?

— Baloun — mondta Svejk komolyan —, mit akarsz azzal a tyúkcombbal? Nézz meg az ember. Ellopott tőlünk egy tyúkcombot, hogy aztán titokban megfőzze magának. Tudod-e Baloun, hogy mit követtél el? Tudod, hogy háborúban mi jár annak, aki a haretéren meglopja a bajtársát? Rákötözik az ágyú csővére és kartácsal kilövik a pasast. Most már hiába sóhajtozol. Mihelyst találkozunk a fronton valami tüzéséggel, méz és jelentkezel az első feuerwerkernél. Addig pedig büntetésből gyakorlatozni fogsz. Szállj ki a vagonból.

A szerencsétlen Baloun leszállt, és Svejk a vagon ajtajában ilve kommandírozni kezdett:

— Habt acht! Ruht! Habt acht! Rechts schaut! Habt acht! Egyenesen előre nézz! Ruht! — Na, most csulógyakorlatok következnek, egy helyben. Rechts um! Ember! Maga egy téhén. Arrafelé bökljön a szaróval, ahol az előbb a jobb válla volt. Herstelle! Rechts um! Links um! Halbrechts! Nem úgy, ökö! Herstelle! Halbrechts! Na látod, te számár, megy az! Halblinks! Links um! Links! Front! Front, hülye! Nem tudod, mi az a front? Gradaus! Kehrt euch! Kniet! Nieder! Setzen! Auf! Setzen! Nieder! Auf! Nieder! Auf! Setzen! Auf! Ruht!

— Na látod, Baloun, egészséges dolog ez, legalább jobb lesz az emésztésed.

Egyre többen gyűltek körük és harsányan derültek a jelenetnek.

— Szabad lesz kérem egy kis helyet — kiáltotta Svejk —, most masírozni fog. Nahát, Baloun, jól vigyázz, hogy ne legyen mindig

A Pedagógiai Főiskola gazdag programmal köszönti november 7-ét

A szegedi Pedagógiai Főiskola is gazdag programmal köszönti a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40. évfordulóját. A nagy dátumra készülve október 30-án szovjet elvtársakat látnak vendégül, akik természetesen a hallgatókkal is elbeszélgetnek. A szovjet vendégek részt vesznek a főiskolai KISZ-szervezet estjén, amelyen Szendrei Imre főiskolai adjunktus, zongoraművész a moszkvai VIT-en szerzett élményeiről ad ismertetőt és zongoraszámoikat ad elő.

November 7. tiszteletére tudományos ülésszakot tartanak október 28-tól november 6-ig. Ennek keretében több igen értékes tudományos fejtegetés hangzik majd el. November 11-én a Nemzeti Színházban a Tudományegyetem, az Orvostudományi Egyetem és a Főiskola közös rendezésében reprezentatív ünnepi estet tartanak. Az esten a Főiskola énekkara énekszámoikat ad elő. dr. Faludi Béla főiskolai tanár és dr. Káldor János főiskolai docens vezénylétével, Szendrei Imre főiskolai adjunktus, zongoraművész Liszt- és Csaiikov-szkij-műveket zongorázik.

Jólesik az ilyesmit hallani

Számfira György elvtárs. a tápéi Adv Endre Termelőszövetkezet elnöke a minap egy szűkkörű iárási pártmunkás-értekezleten felállt és a Dorozsmai Gépállomás traktoristáinak a munkájáról többek között a következőket mondotta:

— Olyan tökéletes és jó talajmunkát, mint amilyent a dorozsmai traktoristák végeztek most a tápéi réten, a termelőszövetkezet földjén, emlékezete óta még senki sem csinált.

Jólesik hallanunk az ilyen elismerő szavakat a Dorozsmai Gépállomás, s általában a gépállomások munkájáról. Ilyesmit a gépállomások fennállása óta még elég keveset hallottunk.

herstell. Nem szeretem fölöslegesen gyötörni a legénységet. Nahát: Direktion Banhof! Odabamul, ahová mutatok. Marschiren marsch! Glied — halt! Ah, a mindenit, vagy lecsuktalak! Glied — halt! Na végre, hogy megálltál, te hülye. Kurzer Schritt! Nem tudod, mi az a kurzer Schritt? Majd én megmutatom neked, úgy, hogy belekékülsz! Voller Schritt! Wechsel Schritt! Ohne Schritt! Te bivaly! Ha azt mondom, hogy »ohne Schritt«, akkor helyben mozogtad a csulkeidet.

Már legalább két század gyűlt körük.

Baloun iszadt, azt se tudta, hogy fiú-e vagy lány, és Svejk tovább vezényelt:

— Gleicher Schritt! Glied rückwärts marsch!

— Glied, marsch!

— Schritt!

— Glied halt!

— Ruht!

— Habt acht! Direktion Banhof! Laufschrift marsch! Halt! Kehrt euch! Direktion Wagon! Laufschrift marsch! Kurzer Schritt! Glied halt! Ruht! Most pihenhetsz egy csöppet. Aztán kezdjük előlről. Mindent lehet, csak akarni kell. — Mi történik itt? — szóltal meg egy hang, a Dub hadnagyé, aki nyugtalanul odaszaladt.

— Alázatosan jelentem, lajtnant úr — mondta Svejk —, csak úgy gyakorlatozunk egy kicsit, hogy ne felejtsek el a sok egzecirozást és ne vesztessük hiába a drága időnket.

— Szálljon le a vagonból — parancsolta Dub hadnagy —, most aztán elegem van. Azonnal velem jön a zászlóaljparancsnok úrhoz.

Amikor Svejk megjelent a törzsvagonban, Lukás főhadnagy a vagon másik ajtaján kiszállt és elment a peronra.

Dub hadnagy jelentést tett, mint mondta, a derék katoná »különös garázdálkodásról«, amit Ságner kapitány igen jó hangulatban hallgatót végig, mert a gumpoldskircheni valóban elsőrangú volt.

— Szóval maga nem akarja fölöslegesen vesztegetni a drága időt — mosolygott el sokatmondóan. — Matusic, hozzám!

ANYAKÖNYVI HIREK

Szeged város területéről.

I. KERÜLET

Házasságok:

Beder Ferenc és Herczeg Julianna Terézia, Dudás Demeter és Török Katalin, Papczun Gyula és Brandstein Magdolna, Kósó Dezső és Molnár Margit Róza, Dunai Pál és Szekeres Mária, Tóth László Pál és Fábán Eszter Anna, Acs József és Szép Piroška, Grámán Ferenc és Kátai Matild, Haller Jenő József és Dobrai Ilona, Arvai Imre Géza és Vass Mária kötött házasságot.

Születések:

Lázár Mihály és Csík Margitnak Olga, Bera István és Tábori Lídiának Edit, Solymosi János Lajos és Csonka Annának Ilona, Marianna, Czira István és Fülöp Jusztinának István, Dégl István és Török Rózsa Erzsébetnek Róza, Nagyiván Szilveszter és Balogh Mária Agnes, Sipfer István és Tóth Mária István, Bittó Antal és Böröcz Franciskának Mária Franciska, Bartos Árpád és Keller Évának Ernő, Kónya József és Kunos Etelnek József, Móra Ferenc és Juhász Erzsébetnek Agnes Ilona, Molnár Mihály és Terhes Annának Edit, Péter György és Kósó Rozáliának Rozália, Maros György és Hervei Alicének Judit Éva, Barkos Bertalan és Prohászka Margitnak Beáta Agnes, Csipak István és Bodó Ilonának István, Száraz Mihály és Maróti Juliannának Árpád Zoltán, Jani István és Majer Erzsébetnek Erzsébet, Kormány Mihály és Gyurkó Juliannának József, Kormány Mihály és Gyurkó Juliannának László, Barsi Benjámín és Maróti Mária Gabriella, Kovács Álmos és Papp Erzsébetnek Gyöző, Kuezora Ernő és Vónéki Mária Matildnak Ernő, Simon Antal és Tóth Ilonának Károly, Zakar Péter és Tollár Karolinának Zoltán, Dékány Pál és Varga Ilonának Pál, Korom-Vellás Lajos és Rébék Ilonának László, Farkas István és Simon Teréziának Csaba István nevű gyermekük született.

Halálozások:

Bálint János 80 éves, Varga Katalin 2 hónapos, Dobrai Gábor 2 napos, Csöke Péter 36 éves, Prágai György 2 napos, Szűcs József 63 éves, dr. Káli János 62 éves, Czékus Szabó József 66 éves, Bartal Klára 15 éves, Váradi Anna 63 éves, Schäffer József 3 napos, dr. Rónay Dezső 64 éves,

Korsós Mihály 59 éves, Kolár Nándor 4 napos, Csorja Ferenc 54 éves, Gunda Antalné Király Katalin 68 éves, Sós Gábor 54 éves korában hunyt el.

II. KERÜLET

Házasságok:

Hallai Ferenc és Onozó Éva, Harmatos József és Szilágyi Róza, Bozso József és Galiba Rozália, Szűcs János és Samu Ilona, Szekeres István és Bomba Margit kötött házasságot.

Halálozások:

Ujvári Flórián 79, Varga József 73, Bartók József 68 éves korában hunyt el.

III. KERÜLET

Házasságok:

Pópitay István és Iván Erzsébet, Haska Jenő és Majoros Mária, Balogh András és Fixmer Mária Rozália kötött házasságot.

Születések:

Vér László és Stumpf Giuzellának László, Dobrai Gyula és Martonosi Margitnak Gábor, Gyömber István és Kondász Matildnak Matild, Bereczki Ferenc és Zombori Évának Ferenc, Miklós István és Szűcs Annának István, Lajos, Fátoly István és Rutai Teréziának Mária, Kisistók Szilveszter és Simon Etlkának Árpád, Tuszinger József és Cserepes Annának József, Komáromi Károly és Berta Margitnak Erzsébet, Fazekas Imre és Tombác Eszternek Judit Irén, Császár Imre és Juhász Ilonának Erzsébet Ilona, Ujvári Ferenc és Varga Piroskának Ferenc, Oláh Péter és Csillag Juliannának Érika Julianna, Molnár Károly és Szilágyi Magdolnának Károly Endre, Borbély János és Ördög Deák Irénnek Gábor, Borbély János és Ördög Deák Irénnek István, Nagy Zoltán és Császár Etlkának Zoltán, Bazsik József és Király Évának Agnes, Hódi Imre és Szekeres Etlkának Zoltán, Faragó Aurél és Róvó Mária István, Barcsay István és Gergely Eszternek István, Paragi György és Temesvári Mária Mária, Gál Sándor és Halál Etlkának Sándor nevű gyermekük született.

Halálozások:

Szűcs Zsuzsanna 50 éves, Nagy György 18 éves, Juhász Imréné Szőke Mária 83 éves, Szabó Gyula 37 éves, Bereczki Ferenc 1 napos, Tuszinger József 1 napos, Szabados Károly 36 éves, Nacs József 72 éves, Forró Mihály 71 éves korában halt meg.